

Nullen, enen, en invloed (mijn derde kolom) 24 juni 2020

Na anderhalve maand van geploeter, veel afleiding en geknutsel, hierbij, zonder trots, mijn derde kolom, om daarmee ruimte te creëren in mijn hoofd.

Sinds 2007 heb ik een youtubekanaal waarop ik soms een opname plaats van één van de stukken die ik met mijn koor zing. Gewoon, omdat ik die stukken zo mooi vind en ze graag met de mensheid wil delen. Het is geen groot deel van de mensheid wat ik daarmee bereik. In tien jaar tijd hebben zich iets meer dan honderd volgers aangediend. Één stuk is iets meer dan tienduizend keer bekeken. Omdat ik de laatste jaren met de computer gezongen aan het reconstrueren ben en daarover publiceer, is het aantal volgers verdubbeld tot ruim tweehonderd. Vergeleken met het aantal volgers van mijn werkgever, lijkt het allemaal heel wat, maar erg veel stelt het natuurlijk niet voor. Zelfs in mijn straat wonen meer mensen. De mensheid als zodanig heb ik duidelijk nog lang niet bereikt.

De laatste maanden ben ik nogal bezig om iets te begrijpen van de crisis die op onze planeet gaande is. Video's die mij enige helderheid brengen kopieer ik en zet ik op mijn kanaal. Gewoon, omdat ik dat begrip graag met de mensheid wil delen. Intussen staan er twee keer zo veel gekopieerde video's op mijn kanaal als video's van mijn koor. Plotseling heb ik echter meer dan dertig keer zoveel volgers. Ik zit inmiddels boven de zesduizend. Een enkele video is in een paar dagen meer dan tweehonderduizend keer bekeken. Daarmee lijkt is dus al een groter deel van de mensheid te bereiken. Maar erg lang hoeft je niet na te denken om te zien dat het nog een lange weg te gaan is.

Bovendien zijn er beren op de weg. Grote beren. De interessantste video's worden intussen door YouTube gecensureerd. Een persconferentie met twee Californische artsen werd binnen enkele dagen bijna vijf miljoen keer bekeken en werd toen verwijderd. Intussen was deze video echter al door anderen gekopieerd. Van één van hen heb ik een kopie op mijn kanaal geplaatst. Dat werd binnen een dag bijna tienduizend keer bekeken en werd toen verwijderd. Ook de andere kopieën zag ik toen niet meer. Ik probeerde het opnieuw met een video waarvan ik iets aan begin en eind had verwijderd, en plaatste die onder een andere naam. Maar binnen een uur werd ook die verwijderd. Zelfs verminkte kopieën kunnen dus automatisch en direct worden gevonden.

Waarschijnlijk zijn de algoritmes van YouTube nog niet in staat om foutloos originele "foute" inhoud op te sporen. Die foute inhoud zal moeten worden gemeld door mensen die YouTube welgezind zijn. Dat zijn in dit geval mensen

of instanties die vinden dat alles wat in strijd is met de adviezen van de wereldgezondheidsorganisatie moet kunnen worden verwijderd. Veel van dat "foute" spul zal men evenwel laten staan. Het wordt pas problematisch als die video's viraal gaan. Dat wil zeggen als ze te vaak worden bekeken. Of ook, als het aantal views te snel groeit. Of als het aantal views zich te snel over de aarde verspreidt. Of als te veel nieuwe individuele kijkers de video zien. Of er te veel nieuwe kopieën worden geplaatst. Of als na een korte piek te veel nieuwe pieken volgen.

Er zijn waarschijnlijk specifieke criteria om te bepalen wat "viraal" precies betekent. Vervolgens zijn er specifieke technieken om "foute" virale video's, te bestrijden. Meest drastisch is natuurlijk verwijderen. Maar om geloofwaardig te blijven en minstens de schijn van vrije meningsuiting op te houden, zal men daar voorzichtig mee zijn, anders zullen mensen uitwijken naar andere podia. Van mijn video's zijn er zeker acht van YouTube verwijderd. Op BitChute zijn ze blijven staan. Maar BitChute heeft aanzienlijk minder leden. Een minder drastische techniek is het zogenoemde blacklisten. Daarmee maak je de video's minder makkelijk vindbaar. Ze komen dan niet meer bovenaan in de zoekresultaten. Er zijn verschillende varianten denkbaar. Meest extreem is dat zoektermen met de letterlijke titel, niet het juiste resultaat opleveren. Een minder extreme optie plaatst de video alleen maar verderop in de resultaten. Een derde, meer arbeidsintensieve techniek, is het hoog in de zoekresultaten plaatsen van video's die de gezochte, foute, video ontkrachten of die het tegenovergestelde verhaal vertellen.

Dat brengt ons bij de "fact checkers", een verdere techniek waarmee zogenoemd "fake news" actief wordt bestreden. Dit kwam in de mode toen Trump president van de VS werd. Het gaat niet alleen om video's, maar ook om geschreven media. Video's zullen echter het meest effectief zijn in onze door bewegend beeld bepaalde cultuur. De vraag die zich onmiddellijk aandient is natuurlijk; wie bepaalt wat "fake" is? Een andere vraag: wie financiert deze fact checkers? Het is interessant om te zien hoe men te werk gaat. In de eerste plaats zijn ze alom aanwezig. Men treft ze overal waar informatie te vinden is die afwijkt van de mainstream, en die "dus" in aanmerking komt om fout of fake te zijn. In de tweede plaats volgen ze allemaal een patroon waarin de presentatie belangrijker lijkt dan de argumentatie. Snelheid, suggestie, entourage en politieke correctheid zijn belangrijker dan argumentatie, bronnen, tegenargumenten en correct citeren.

Iedereen die een beetje nadenkt zal al snel door de drogredeneringen van deze fact checkers heenprikken. Dat brengt ons bij het belangrijkste aspect van de moderne professionele misleiding; onderwijs en opvoeding. De meeste mensen denken niet na. Dat kunnen ze niet. Dat hebben ze niet geleerd en daar vinden ze de tijd niet voor. Dat laten ze liever over aan anderen; de experts. In veel gevallen is er wel een intuïtie over waar of onwaar, maar nadenken is er weinig bij. Nadenken is de laatste decennia in feite ontmoedigd in onze samenleving. U zult zeggen; nou, nou, niet zo dramatisch. Toch is het een feit. Het werd niet alleen ontmoedigd door de angst voor terrorisme en virussen, maar meer nog door het onderwijs. Of er nu een "complot" achter zit of dat het om andere redenen zo is gegroeid, ons onderwijssysteem is er in toenemende mate op gericht om mensen af te leveren die in het economische systeem kunnen meedraaien en netjes hun belasting betalen. Nadenken, als iets anders dan protocollen volgen, past niet in dat plaatje.

Ooit was filosofie een verplicht vak. Tegenwoordig is filosofie in het beste geval een keuzevak. En dan nog. Wat leert men daar? Gaat het verder dan feitenkennis? Een overzicht van de invloedrijke denkers in de geschiedenis? Dat is uiteraard belangrijk, maar het is iets heel anders dan zelf nadenken. In het vak filosofie zou je minstens op weg gebracht moeten worden om met je eigen verstand te kunnen onderscheiden tussen geldige en ongeldige redeneringen, en daarmee tussen waar en onwaar, goed en kwaad, recht en krom. Helaas wordt het leren van deze vaardigheid ontmoedigd. Dat zien we niet alleen in het domme feit dat er fact-checkers bestaan. Feiten controleren laat je immers niet aan anderen over; dat doe je zelf. Je ziet het vooral aan wat die checkers in feite doen. Bij hen staat de vorm boven de inhoud; emotie boven verstand; suggestie boven redenering; snelheid boven degelijkheid. Het is alsof het hele onderwijs steeds verder wordt doordrenkt met deze verkeerde prioriteiten. We denken niet na, we volgen protocollen. De ergste variant lijkt het Common Core systeem in de VS dat sinds 2010 in opmars is. Daarin wordt kinderen geleerd dat de staat een soort familie is, maar dan beter. Het hele pakket is daar op gericht. De klassieke opvoeding blijft voorbehouden aan de superrijken. Als deze trend zich voortzet, betekent dat niet veel goeds voor de mensheid.